

กึ่งคำ มฉว. 2553: การวิเคราะห์นโยบายและกฎหมายในการจัดการทรัพยากรน้ำของสาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การใช้ที่ดินและการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน) สาขาวิชาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
รองศาสตราจารย์บัญชา ขวัญยืน, Ph.D. 104 หน้า

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์นโยบายและกฎหมาย ในการจัดการทรัพยากรน้ำของ
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อระบุประเด็นข้อจำกัดหรืออุปสรรคและทบทวนบทบาทหน้าที่เพื่อ
เสนอแนะแนวทางในเชิงนโยบายในการสร้างองค์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้มีความเข้มแข็ง วิธีการศึกษา
ประกอบด้วย การทบทวนเชิงวิเคราะห์ เอกสารนโยบายกฎหมายและระเบียบปฏิบัติ การทำ SWOT กับ
เจ้าหน้าที่ส่วนกลาง ส่วนจังหวัด และการสอบถาม สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจากเจ้าหน้าที่ส่วนจังหวัด อำเภอ และ
กลุ่มผู้ใช้น้ำที่อยู่น้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำริม

ผลการศึกษา พบว่า รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทางด้านทรัพยากรน้ำเป็นปัจจัยหลักต่อการ
พัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในปัจจุบัน ยังขาดนโยบายในการ
จัดการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กฎหมายที่มีอยู่ยังไม่ชัดเจน มีข้อจำกัด ในการกำหนดขอบเขตและสิทธิการใช้น้ำ
และองค์กรที่มีบทบาทประสานงานในการจัดการทรัพยากรน้ำยังมีน้อย การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อให้
เกิดความยั่งยืนและดำเนินการตามหลักการบริหารจัดการน้ำแบบผสมผสาน สิ่งสำคัญลำดับแรกคือ ต้อง
พิจารณาจัดทำนโยบายการจัดการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ลำดับต่อมาคือการปรับปรุงกฎหมายน้ำและทรัพยากร
แหล่งน้ำ และลำดับสุดท้ายคือต้องมีการสร้างหน่วยงานรับผิดชอบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับลุ่ม
น้ำเพื่อเป็นหน่วยงานประสานงานภายในลุ่มน้ำ เมื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ
ภาคีลุ่มแม่น้ำโขงได้แก่ ประเทศกัมพูชา เวียดนาม และไทย พบว่า ประเทศลุ่มน้ำโขงได้เริ่มดำเนินการนำ
หลักการเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำมาผนวกเข้าไว้ในนโยบายและกฎหมายของประเทศ โดยกำหนดบทบาท
และหน้าที่ขององค์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศต่างๆมีหลักการเป็นไปในทำนองเดียวกัน จะ
ต่างกันในส่วนข้อปลีกย่อยทางด้านระดับการพัฒนาและประเด็นที่มุ่งเน้นในแต่ละประเทศ แต่ สปป.ลาว ยัง
ขาดหน่วยงานที่รับผิดชอบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับลุ่มน้ำและยังไม่มีนโยบายด้านการจัดการ
ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ นโยบายการจัดการทรัพยากรน้ำจะแทรกอยู่ในนโยบายของภาคส่วนต่างๆ เช่นด้านการ
จัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการทรัพยากรน้ำ การจัดการที่ดิน การจัดการป่าไม้ การพัฒนาเกษตรกรรมและชนบท.